

Torsdagen den 13 februari

Kl. 14.00

§ 1 Justerades protokollen för den 5 innevarande månad.

§ 2 Om omhändertagande av pappersavfall

Herr jordbruksministern LUNDKVIST erhöll ordet för att i ett sammanhang besvara dels herr *Rosqvists* (s) i kammarens protokoll för den 27 januari intagna fråga, nr 49, dels herr *Lorentzons* (vpk) i kammarens protokoll för den 31 januari intagna fråga, nr 59, till herr industriministern, och anförde:

Herr talman! Herr Rosqvist har frågat mig om jag vill redovisa min syn på den uppkomna situationen beträffande insamling av pappersavfall och dessutom klargöra vilka åtgärder statsmakterna är beredda vidtaga för att möjliggöra ett effektivt omhändertagande av pappersavfall.

Herr Lorentzon har frågat industriministern om han tillmäter återanvändning av returpapper sådan betydelse, att något initiativ i syfte att stimulera till ökad användning av returpapper bör komma i fråga. Denna fråga har överlämnats till mig för besvarande.

Arbetsgruppen för avfallsfrågor har i sitt slutbetänkande föreslagit ett kommunalt ansvar för insamling av hushållens tidningar och tidskrifter samt pappersavfall från kontor och handel. Därigenom skulle ytterligare ca 300 000 ton pappersavfall kunna gå tillbaka till industrin som råvara för ny pappersproduktion.

Arbetsgruppens förslag har remissbehandlats och fått ett över lag positivt bemötande. Därvid har Svenska cellulosa- och pappersbruksförbundet som branschorgan uttalat att returpapper utgör en viktig råvara för pappersindustrin och att man är beredd att framöver ta emot allt det returpapper som samlas in. F. n. råder svårigheter att få tillräcklig avsättning för insamlat returpapper på exportmarknaden. Under andra halvåret 1975 kommer emellertid två svenska pappersbruk att ha installerat nödvändig utrustning för att ta hand om tidningspapper för återvinning. Därmed ökar möjligheterna att inom Sverige få avsättning för insamlat returpapper så att pappersinsamling i fortsättningen skall kunna bedrivas mera kontinuerligt. I avvaktan på denna inhemska kapacitetsökning har pappersbruken nyligen beslutat om en extra lagring under första halvåret i år för att på så sätt redan nu kunna ta emot ytterligare insamlat returpapper.

Jag kommer inom kort att i proposition till riksdagen redovisa förslag angående omhändertagande och hantering av avfall. Därvid kommer också frågan om returpapper att behandlas.

Torsdagen den
13 februari 1975

Om omhändertagande av pappersavfall

Torsdagen den
13 februari 1975

Om omhändertagande av pappersavfall

Herr ROSQVIST (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka jordbruksministern för svaret.

”Vad skall vi göra med alla gamla tidningar som vi har blivit tillsagda att spara? Kommer ingen och hämtar dem? Källaren svämmas ju snart över.” Det är från många håll som de orden hörts den senaste tiden därför att de pappersinsamlingar som startades i fjol tycks ha kommit av sig. Från de företags och andra intressenters sida som tidigare tog emot pappersavfall säger man bara: ”Släng tidningarna så länge. Det har blivit ett tillfälligt stopp hos pappersbruken. Vi återkommer om någon tid. Det räcker om sparandet i hushållen börjar om då. Under tiden kör vi insamlingen på sparlåga.”

Jag är tacksam för det svar som jordbruksministern lämnat. Det är tydligt att det måste ha skett en försening vad gäller utbyggnad av den industri som skulle ta till vara det avfallspapper som samlas in. Det är f. n. en kvantitet på ca 400 000 ton som samlats in. Som framgår av svaret skulle man kunna samla in ytterligare 300 000 ton, därav ca 200 000 ton från hushållen.

Både företag och ideella föreningar har engagerat sig i samlingsverksamheten. De sistnämnda har gjort det delvis för att få pengar till sin verksamhet men också i en känsla av att göra en insats miljömässigt sett och för att genom insamlingen bidra till en minskad råvaruförbrukning. Enligt arbetsgruppens för avfallsfrågor beräkningar skulle ca 100 kg papper motsvara ett och ett halvt normalvuxet träd. Är det så stora kvantiteter det rör sig om när det gäller att ytterligare ta till vara avfallspapper som 300 000 ton, motsvarar det sammanlagt en ganska stor skog som man på det sättet kan spara eller utnyttja för annat ändamål.

Man får hälsa med tillfredsställelse att industriföretagen utfäst sig att lägga upp en extra lagring. Samtidigt kan man väl då också konstatera att de ideella föreningar som haft pappersinsamlingar som inkomstkälla kanske får vidkännas ytterligare sänkningar av priserna för de varor de samlar in. Papper som måste lagras betalar man väl inte så särskilt mycket för när man liksom tvingas att ta in papperet.

Jag förutsätter att om det inte bättrar sig på den här fronten efter halvårsskiftet bör vi kunna förvänta ytterligare åtgärder och initiativ från statsmakternas sida för att öka mottagningen av avfallspapper.

Herr LORENTZON (vpk):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet Lundkvist för svaret på min fråga, ett svar som både i ton och sak var mycket positivt.

Det är i det här sammanhanget litet underligt – det är i och för sig inte statsrådets fel – att Svenska cellulosa- och pappersbruksföreningen som branschorgan säger att returpapper utgör en viktig råvara. Det har man ju inte märkt förut i Sverige. Varför nu detta hastigt påkommande intresse? Nu är man beredd att framöver ta emot allt returpapper som samlas in. Vad är orsaken till detta?

Det står vidare i svaret att det f. n. råder svårigheter att få tillräcklig

avsättning för insamlat returpapper på exportmarknaden. Det verkar ju litet paradoxalt, när svensk cellulosaindustri är så intresserad av att få utnyttja detta papper.

Vi kan titta något på bakgrunden till det hela. Att ta till vara detta pappersavfall för återvinning kan synas vara en i och för sig mycket liten fråga. Men ser man frågan i sammanhang med hela skogsindustrin så finns det ett givet mönster. Skogsråvaran i Sverige har under alla tider varit mycket billig för skogsbolagen. Skogsarbetarnas löner har också under åren legat i botten. Med tanke på skogsarbetarnas hårda slit och den korta produktiva åldern för dessa arbetare, de många olycksfallen och de ständiga riskerna för olycksfall samt de många förstörda ryggarna så har skogsbolagen erhållit en råvara som är mycket billig. Läger man härtill att dessa bolag har betraktat de svenska skogarna som hart när oändliga så förstår man att deras intresse för återvinning av pappersavfall har varit mycket ringa.

Rovdriften i skogarna har också varit stor under de år som gått. År 1950 avverkade man 40 milj. m³ skog, och nettoavverkningen åren 1934–1944 hade stigit till 77 milj. m³ skog. I vissa områden i landet talar man om rena rovdriften. Det är klart att cellulosabolagen under sådana förhållanden inte har varit intresserade av återanvändning. I andra industrialiserade länder i Västeuropa – framför allt i de skogfattiga länderna – har återanvändningen varit mycket stor i jämförelse med situationen i Sverige.

Jag skulle vilja ställa en följdfråga till min tidigare fråga. Och detta närmast med tanke på cellulosabolagens och skogsbolagens uppträdande under tider som gått. Är statsrådet överens med mig om att man i lag bör slå fast skogsbolagens ansvar då det gäller att vidareförädla allt det pappersavfall som kan ställas till deras förfogande?

Herr jordbruksministern LUNDKVIST:

Herr talman! Det var ju med anledning av att vi inte tyckte att vi hade en bra organisation för möjligheterna att samla in papper av det här slaget och möjlighet att återvinna papper ur pappersavfall som vi tog initiativ till den arbetsgrupp som nu snabbt arbetade fram ett utkast, vilket gör det möjligt för oss att lägga en proposition ganska snart som skall ge oss en bättre organisation av den här hanteringen.

Anledningen var att vi tyckte att rådande förhållande inte var bra. Uppenbarligen har också intresset hos företagen för att ta till vara pappersavfallet ökat inför den situation som vi kan se framför oss, nämligen att vi i högre grad kanske kommer att ha brist på råvara i skogen. Här sker nu, som jag tidigare sade i mitt svar, en utbyggnad av två bruk så att de på ett effektivare sätt än tidigare skall kunna ta hand om exempelvis tidningspapper.

Allt detta samverkar till att – om den proposition som jag kommer att lägga får den behandling i riksdagen som jag hoppas på – man skall kunna få ett vettigt utnyttjande av pappersavfallet. Man är från pap-

Torsdagen den
13 februari 1975

Om omhändertagande av pappersavfall

persindustrins sida beredd att träffa de överenskommelser med kommunerna som naturligtvis också blir nödvändiga för att allt skall klaffa.

Jag förutsätter sålunda att det skall bli möjligt att ta till vara pappersavfallet på det sätt som jag fattat att frågeställarna är ute efter och som vi naturligtvis alla har ett gemensamt intresse av.

Herr LORENTZON (vpk):

Herr talman! Jag fick inte något direkt svar på den fråga jag ställde, nämligen om statsrådet Lundkvist anser det lämpligt att lagstifta i denna angelägenhet, så att skogsbolagen måste känna med sig att de skall ta ansvaret också i fortsättningen när det gäller det papper som kan samlas upp för återvinning.

Jag vill ställa ytterligare en fråga. Vi känner skogsbolagens uppträdande tidigare. De har trots jättevinsterna gång på gång ändå sökt och fått alla de anslag och bidrag till produktion som varit möjligt att få i detta land. Kan det inte misstänkas att bolagen i detta sammanhang kommer att säga: Skall vi återvinna papper nu och härför göra vissa investeringar, måste staten träda till med ytterligare bidrag. Jag vet inte om det ligger till så, men jag skulle vilja ställa frågan till jordbruksministern: Är statsrådet för sin del beredd att ge skogsbolagen och cellulosaindustrin bidrag till investeringar för återvinning av insamlat returpapper?

Herr jordbruksministern LUNDKVIST:

Herr talman! Här föreligger i varje fall inte nu några sådana framställningar. Hur vi tänker att den här organisationen skulle läggas upp och vilka åtgärder i övrigt i lagstiftning och på annat sätt som kan bli nödvändiga för att få det hela att fungera kommer vi att redovisa i den proposition som kommer att ligga på riksdagens bord om några veckor.

Herr LORENTZON (vpk):

Herr talman! Trots det positiva svar som gavs tidigare måste jag notera att jag inte fått svar på de frågor jag nu ställt. Men jag får vänta tills propositionen kommer på riksdagens bord, och vi får då ta upp debatten på nytt.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 3 Om reglerna för anstånd med avlämnande av självdeklaration

Nr 21

Torsdagen den
13 februari 1975

*Om reglerna för
anstånd med
avlämnande av
självdeklaration*

Herr finansministern STRÄNG erhöll ordet för att besvara herr *Enlunds* (fp) i kammarens protokoll för den 7 februari intagna fråga, nr 73, och anförde:

Herr talman! Herr Enlund har frågat mig om jag vill medverka till att make och hemmavarande barn under 18 år, i de fall skattskyldig har anstånd med avlämnande av självdeklaration, beviljas generellt anstånd utan särskild ansökan, och därmed minska den anhopning av arbete med ansökningsärenden som eljest kommer att drabba de skattskyldiga, deklara-tionsbyråer och berörda myndigheter.

F. n. prövas ansökan om anstånd med avlämnande av självdeklaration särskilt för varje skattskyldig. Den omständigheten att en skattskyldig har fått anstånd eller på annan grund har rätt att lämna deklaration vid en senare tidpunkt än den 15 februari medför inte att detsamma gäller för hans make eller hemmavarande barn under 18 år. Men får den skattskyldige anstånd medges enligt riksskatteverkets anvisningar även make och hemmavarande barn under 18 år motsvarande anstånd om ansökan härom görs. Efter vad jag har mig bekant fungerar den nuvarande ordningen tillfredsställande. Enligt min mening behövs därför inte nu någon sådan ändring av bestämmelserna som åsyftas i frågan.

Herr HÖRBERG (fp):

Herr talman! Jag ber att på herr Enlunds vägnar få tacka statsrådet för svaret på frågan. Herr Enlund är förhindrad att närvara i kammaren i dag, men det var ändå angeläget att svaret mottogs nu eftersom självdeklarationerna skall inlämnas direkt efter den kommande veckohelgen.

Maka till egen företagare har – såsom statsrådet nämner – liksom maken fått anstånd till den 31 mars med att avlämna sin deklaration. Rent praktiskt har detta hittills kunnat lösas manuellt på ett behändigt sätt av de lokala skattemyndigheterna, men nu databehandlas skattefrågorna automatiskt hos länsstyrelserna, och då måste varje ansökan om anstånd inmatas på magnetband för att inte berörd maka skall drabbas av förseningsavgift.

Herr Enlund har varit i kontakt med en del lokala skattemyndigheter som har den uppfattningen att generellt anstånd för maka till egen företagare kommer att beviljas i år. Många av dessa makar kommer alltså inte att ansöka om anstånd med deklaration, och de vet inte om att de därmed eventuellt kommer att debiteras förseningsavgifter. Detta är orsaken till herr Enlunds oro. Jag vill gärna fråga statsrådet om han kan medverka dels till att sådana makar, som alltså inte söker anstånd därför att de inte vet om att detta bör göras, inte drabbas av förseningsavgift, dels till att lokala skattemyndigheter kan få medge eftergift av sådan förseningsavgift.

Torsdagen den
13 februari 1975

Om tillhandahållande av kläder åt socialhjälpstagare

Herr finansministern STRÄNG:

Herr talman! Personligen tycker jag nog att det inte bör vara någon större svårighet för den make som lämnar in sin deklaration att i samband med detta begära att den andra makens deklaration också må bli föremål för behandling samtidigt. Om den ena maken ansöker om uppskov kan han ju bekväma sig med att göra en sådan ansökan också för den andra maken eller för barn under 18 år.

För de fall detta inte har skett och det blir en komplikation kan jag inte på rak arm säga hur detta kommer att behandlas av taxeringsmyndigheterna, men vi har tidigare när vi har talat om dessa frågor varit ense om att man i rena småsaker och när ursäktliga förhållanden råder inte bör debitera förseningsavgift. Den debatt vi har fört har kanske i viss mån också klarat ut detta problem.

Herr HÖRBERG (fp):

Herr talman! Jag tackar för det kompletterande beskedet.

Det är riktigt att om den ena maken ansöker om anstånd kan han eller hon lika gärna samtidigt söka för den andra. Men vi har en stor grupp deklarationsskyldiga som automatiskt har anstånd till den 31 mars, och dessa tänker kanske inte alltid på att maken inte automatiskt har samma anstånd. Om vi nu skall hålla fast vid individuella ansökningar får vi ju en mängd sådana till taxeringsmyndigheterna. Dessa måste faktiskt ha tillgång till båda makarnas deklarationer för behandling samtidigt med hänsyn till viss sambeskattning när det gäller förmögenheten.

Det var tillfredsställande att höra att statsrådet menade att man kan behandla sådana här fall mildt, men det skulle kanske vara bra om riksskatteverket gav ut särskilda anvisningar som var upplagda så att vederbörande lokala skattmyndighet själv kunde ordna att förseningsavgift inte debiteras i dessa fall.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 4 Om tillhandahållande av kläder åt socialhjälpstagare

Herr socialministern ASPLING erhöll ordet för att besvara herr *Blomkvists* (s) i kammarens protokoll för den 7 februari intagna fråga, nr 71, och anförde:

Herr talman! Herr Blomkvist har frågat mig om jag anser att utdelningsförråd av kläder m. m. för socialhjälpstagare står i överensstämmelse med de grundläggande principerna för socialvårdens nuvarande arbetsätt.

Enligt socialhjälpslagen bör socialhjälp som regel utgå kontant. I lagens 14 § sägs att socialhjälp "bör utgå i form av kontant understöd, såvida ej hjälpbehovets art föranleder till annat och anledning ej heller finnes att antaga, att dylikt understöd icke kommer till gehörig användning".

Socialutredningen har i sitt betänkande om socialvårdens mål och medel understrukt principen att den behovsprövade hjälp som lämnas av kommunernas socialnämnder bör utgå kontant. Endast om särskilda skäl i det enskilda fallet motiverar det bör undantag enligt socialutredningen få göras från denna princip. Jag delar denna uppfattning om att hjälpen skall utgå kontant. Denna mening har inte heller ifrågasatts vid den nyligen avslutade remissbehandlingen av socialutredningens principbetänkande. Jag utgår ifrån att socialutredningen vid utformningen av förslaget till ny socialvårdslagstiftning kommer att ge klara regler för tillämpningen av kontantprincipen.

Herr BLOMKVIST (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka socialministern för svaret på min enkla fråga. Jag måste säga att svaret var mycket positivt.

Det var i tidningen Arbetet som det redovisades att en av landets större kommuner håller sig med ett utdelningsförråd av kläder och hemtextilier. Eftersom detta berör grundläggande principer i vår socialpolitiska verksamhet och har en direkt anknytning till kommunalt huvudmannaskap, var jag tveksam om jag skulle ställa min fråga till statsrådet Aspling.

Men kanske inte minst med tanke på vår gemensamma strävan att så långt som möjligt skapa jämlikhet för socialhjälpstagarna har jag ändå ansett att ett uttalande från socialministern skulle kunna medverka till att Göteborgs kommun, som det här är fråga om, så snart som möjligt kommer att avveckla den påtalade verksamheten. Vidare torde ett uttalande kunna avhålla eventuella andra ekonomiskt pressade kommuner från att starta liknande verksamheter.

Jag tycker nämligen att det borde vara självklart att även socialhjälpstagare vid inköp av olika varor bör ha samma urvalsmöjligheter som alla andra medborgare. En sådan inställning ligger helt i linje med principerna för socialvårdens verksamhet år 1975.

Inte minst med tanke på vår vilja att bevara den kommunala socialvården i framtiden liksom också med tanke på den av socialutredningen rekommenderade övergripande målsättningen för en kommande lagstiftning – demokrati, jämlikhet, solidaritet och trygghet – vill jag uttala den förhoppningen, att de ansvariga organen inom den kommunala socialvården verkligen får möjlighet att skapa jämlikhet för socialvårdens målgrupper.

Socialministern har klart och tydligt talat om att han ställer sig bakom kontantprincipen. Jag noterar också med tillfredsställelse att han utgår från att socialutredningen vid utformningen av förslaget till ny socialvårdslagstiftning kommer att ge klara regler för tillämpningen av kontantprincipen.

Än en gång tack för svaret på min enkla fråga.

Överläggningen var härmed slutad.

*Om särskilda
ljussignaler på
fordon som
används för
skolskjutsar*

*Om förbud mot
användning av
dåliga och farliga
byggnadsmaterial*

§ 5 Om särskilda ljussignaler på fordon som används för skolskjutsar

Herr kommunikationsministern NORLING erhöll ordet för att besvara herr Fågelsbos (c) i kammarens protokoll för den 4 februari intagna fråga, nr 62, och anförde:

Herr talman! Herr Fågelsbo har frågat mig om jag anser att trafik-säkerheten i samband med skolskjutsar skulle öka om de fordon som används för ändamålet försågs med ljussignaler.

Sedan regeringen uppdragit åt statens trafiksäkerhetsverk att utreda frågan om lämplig utmärkning av skolskjutsfordon, tillsatte verket en särskild arbetsgrupp för ändamålet. Arbetsgruppen överväger olika utmärkningsanordningar med ljussignaler, och en slutrapport är under utarbetande. Verket beräknar att kunna redovisa uppdraget för regeringen under våren 1975.

Herr FÅGELSBO (c):

Herr talman! Jag ber att till kommunikationsministern kort och gott få framföra ett hjärtligt tack för svaret på min fråga.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 6 Om förbud mot användning av dåliga och farliga byggnadsmaterial

Herr bostadsministern CARLSSON erhöll ordet för att besvara herr Olssons i Stockholm (vpk) i kammarens protokoll för den 5 februari intagna fråga, nr 67, och anförde:

Herr talman! Herr Olsson i Stockholm har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att stoppa användningen av dåliga och farliga byggnadsmaterial.

En ökad användning av bl. a. plast för olika ändamål inom husbyggandet är med all sannolikhet att påräkna. Givetvis medför en sådan utveckling nya problem såväl från brandskyddssynpunkt som från andra synpunkter, t. ex. vad gäller plastprodukternas bärförmåga, beständighet vid normal användning och ljudisoleringsförmåga. Från planverkets sida följer man emellertid denna utveckling i samarbete med bl. a. statens råd för byggnadsforskning, statens brandnämnd och statens provningsanstalt. Behövliga undersökningar och provningar planeras och utförs efter hand som nya problemställningar aktualiseras. Dessa undersökningar sker inte sällan genom medverkan från berörda materialindustrier, som alltså aktivt får engagera sig i att klarlägga de olika materialens egenskaper och användningsmöjligheter inom husbyggande. På så sätt söker man under vederbörlig offentlig insyn skaffa fram det underlag som behövs för normering och godkännande.

*Om förbud mot
användning av
dåliga och farliga
byggnadsmaterial*

Det pågår således redan nu ett omfattande arbete inriktat på kontroll av byggnadsmaterial. Metoderna härför kan fortlöpande ses över då det uppstår nya behov. Några ytterligare åtgärder finner jag f. n. inte erforderliga.

Herr OLSSON i Stockholm (vpk):

Herr talman! Jag ber att få tacka bostadsministern för svaret på min fråga, men när det gäller innehållet är jag inte särskilt nöjd. I den sista meningen sade bostadsministern att några ytterligare åtgärder inte är nödvändiga, och jag kan inte förstå den inställningen.

Utan tvivel har det kommit en massa nyheter på byggmaterialmarknaden som inte är förbättringar utan klara försämringar. Jag kan bara nämna en sådan sak som plastinnertak. Man hänger upp en plastfilm i stället för att göra ett rejält tak, man har bara regler och sedan är det tomt upp till övre bjälklaget eller vad det kan vara för någonting ovanför. Det är konstaterat att om det blir en antändning kommer det här taket direkt att ramla ner och kanske orsaka svåra brännskador, om det finns människor i rummet. Hur som helst blir det en explosiv brandutveckling.

Professor Ove Pettersson säger klart i ett uttalande för Dagens Nyheter, att man vet alldeles för litet om plasters brandhärdighet, om vilka gaser de utvecklar osv. Däremot vet man att plasternas användning i byggnadsindustrin nyligen krävde två dödsoffer – inte direkt genom att plasterna brann så snabbt utan genom den rök de utvecklade, som hindrade räddningsarbetet, och förmodligen genom att gaserna var extra giftiga.

Jag tycker att man utan att ta till överord kan konstatera, att de nyheter som införs många gånger innebär försämringar. Jag tror inte att man skall ha alltför detaljerade bestämmelser, som skulle leda till att utvecklingen hindrades, men likafullt borde man uppställa krav på funktionsduglighet osv. Det finns exempel på lister, socklar och foder av plast som en husmor, om hon har bråttom, väldigt lätt slår hål på med dammsugaren. Det är alltså en kvalitetsförsämring, som vem som helst kan iaktta ute på en arbetsplats eller i ett nybyggt hus. Men utöver detta får man tydligen in direkt farliga material – farliga främst vid antändning. Bostadsministern borde ha haft något mer positiva besked att ge än att hänvisa till de åtgärder som redan är vidtagna, men som uppenbarligen är otillräckliga.

Herr bostadsministern CARLSSON:

Herr talman! Mitt svar skall inte tolkas så, att jag anser att allt är bra. Jag konstaterade däremot att vi har verk och myndigheter som både har i uppdrag att följa den här frågan och äger resurser för det, och jag utgår från att de gör det med det verksansvar och tjänstemannaansvar som de har.

Naturligtvis har inte något byggnadsmaterial i något skede kunnat utformas så, att det har skapats fullständiga garantier. Tyvärr har vi i olika

Torsdagen den
13 februari 1975

*Om ändrat namn
på svenska kyrkans
sjömansvårdsstyrel-
se*

sammanhang fått uppleva både materiella och personella förluster, men det gäller att se till att de riskerna blir så små som möjligt. Däröfver är vi helt ense.

Ett tillfälle då den här frågan kommer upp till diskussion och behandling är när vi utformar en ny byggnorm. Jag kan meddela herr Olsson i Stockholm och kammarens övriga ledamöter att arbetet med den är högst aktuellt inom departementet. Då kanske herr Olsson uppfattar svaret som mera positivt.

Herr OLSSON i Stockholm (vpk):

Herr talman! Ja, det tillägget är självfallet en förbättring jämfört med det första svar som jag fick.

Det är två orsaker till att jag har ställt frågan. För det första har jag själv upplevt, som verksam i branschen, att det blir klara kvalitetsförsämringar för hyresgäster och husägare trots att hyror osv. stiger. För det andra kan man nu konstatera att det finns direkta riskmoment – faror – i detta sammanhang.

Jag tycker att man inte först skall låta ett material erövra en stor marknad och sedan förbjuda det, när det visat sig vara värdelöst eller farligt och så att säga blir stoppat av sig självt. Man borde vända på det hela och säga: Det här materialet är inte bra, det skall ni inte använda i industrin.

För att inte bli misstolkad vill jag upprepa att jag inte tror att man i förväg kan utarbete detaljerade bestämmelser för hur varje material exakt skall vara utformat. Men man kan ställa vissa krav på det, inte minst att det skall vara brandhärdigt och att det inte skall få utveckla giftgaser.

Den nya byggnormen kan man naturligtvis sätta stor tilltro till. Jag misstänker inte att tjänstemännen, som sysslar med detta, på något vis undandrar sig sitt ansvar eller gör för litet. Men det kan ju helt enkelt vara så att de har för små resurser eller för små befogenheter och att man borde förstärka på den sidan för att hindra att dåliga och direkt farliga byggnadsmaterial får utvecklas och erövra marknaden.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 7 Om ändrat namn på svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse

Herr kommunministern GUSTAFSSON erhöU ordet för att besvara herr Svenssons i Kungälv (s) i kammarens protokoll för den 4 februari intagna fråga, nr 61, och anförde:

Herr talman! Herr Svensson i Kungälv har frågat mig när regeringen ämnar föreslå ändring av namnet på svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse, så att ordet vård utgår.

*Om ändrat namn
på svenska kyrkans
sjömansvårdsstyrelse*

1970 års kyrkomöte anhöll att namnet på svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse skulle ändras till styrelsen för svenska sjömanskyrkan. Samtidigt uppdrog 1970 års kyrkomöte åt styrelsen att företa en utredning angående svenska kyrkans verksamhet bland svenskar i utlandet. Styrelsen skulle enligt kyrkomötets mening lägga fram ett förslag till organisation av utlandsverksamheten till nästa kyrkomöte. Kungl. Maj:t lämnade 1972 kyrkomötets framställning om namnändring utan åtgärd. Ett av skälen därtill var den pågående utredningen inom styrelsen om svenska kyrkans utlandsverksamhet.

Sjöfolksförbundet har i november 1974 hos Kungl. Maj:t anhållit att namnet på sjömansvårdsstyrelsen ändras så att ordet vård utgår. Styrelsen har yttrat sig och tillstyrker ändringen men framhåller att utredningen om "Kyrkan i utlandet" beräknas vara klar med ett betänkande att föreläggas 1975 års kyrkomöte, därvid nya aspekter kan komma att läggas fram.

Med hänsyn till vad sjömansvårdsstyrelsen nu anfört om den pågående utredningen rörande svenska kyrkans utlandsverksamhet anser jag att det inte finns någon anledning att pröva Sjöfolksförbundets framställning till regeringen förrän efter 1975 års kyrkomöte. Om utredningens förslag inte ger anledning till någon annan bedömning, är jag beredd att låta ändra namnet så att det bättre står i överensstämmelse med framförda önskemål.

Herr SVENSSON i Kungälv (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret av statsrådet Gustafsson.

Sjöfolksförbundet har ju kommenterat den här problematiken med ordet "vård" i själva namnet på följande sätt: "Vi vill inte bli utpekade som en yrkesgrupp som är i behov av särskild vård."

Detta är alltså problemet, som också framgår av svaret. Ibland kan man tycka att ord inte har så stor betydelse, men de skvallrar om en inställning som ligger bakom.

Nu är det ju stor enighet om att det här ordet skall bort. 1970 års kyrkomöte begärde det hos regeringen i en skrivelse, och Sjöfolksförbundet har också framfört denna begäran. De parter som är involverade i frågan är således eniga. Sjöfolksförbundet tycker att det är en diskriminering. I en artikel i tidningen Sjömannen heter det att förbundet inte har något emot sjömanskyrkans verksamhet utan uppskattar den. "Nej, det är benämningen sjömansvård som så många häftigt reagerat mot. Begreppet vård för ju osökt tanken till kriminalvård, alkoholistvård etc. Sjöfolket, som med rätta menar sig inte vara ett kollektiv av vårdfall, upplever därför uttrycket sjömansvård som starkt diskriminerande", skriver Sjömannen.

Vi har ju haft frågan uppe till diskussion här i riksdagen vid behandlingen av en motion som jag väckte. Kulturutskottet var enigt i sitt avstyrkande av motionen med hänvisning till den utredning som statsrådet talar om, men ändå samlade motionen, när jag dristade mig att

Nr 21

Torsdagen den
13 februari 1975

*Meddelande om
tidpunkt för
besvarande av
interpellation nr 18
om sysselsättnings-
läget i Västernorr-
lands län*

*Meddelande om
frågor*

yrka bifall till den, 111 röster mot 122 för utskottets enhälliga förslag. Detta visar att det också här i riksdagen finns en stark önskan om att det skall ske en ändring.

Nu kan vi väl inte göra mycket mer än vad statsrådet har redovisat i sitt svar. Vi får så att säga låta apparaten fungera och kyrkomötet har så att ta upp frågan igen efter den utredning som är gjord.

Jag tackar än en gång för svaret, beklagar att ändringen tar så lång tid men måste ändå acceptera det.

Herr kommunministern GUSTAFSSON:

Herr talman! Evert Svensson och jag har ju inga delade meningar i sak. Jag har uttalat att jag är beredd att ändra namnet – det är bara fråga om den praktiska tidpunkten för det. Om vi ändrade namnet nu skulle vi kanske få ompröva detta igen när utredningen om några månader framlägger sitt betänkande.

Jag tycker det är klokt att avvakta utredningsbetänkandet och därefter ta upp frågan.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 8 Meddelande om tidpunkt för besvarande av interpellation nr 18 om sysselsättningsläget i Västernorrlands län

Herr arbetsmarknadsministern BENGTTSSON:

Herr talman! Med hänvisning till riksdagsordningen 6 kap. 1 § får jag meddela att jag på grund av åligganden i samband med statsbesök av Nya Zeelands premiärminister samt andra regeringsuppdrag inte varit i tillfälle att inom föreskriven tid besvara herr Lorentzons interpellation, inlämnad den 17 januari i år.

Med herr Lorentzon har jag överenskommit att besvara interpellationen den 20 februari i år.

§ 9 Föredrogs och hänvisades

Proposition

Nr 17 till trafikutskottet

§ 10 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 12 februari

Nr 79 av fru *Lewén-Eliasson* (s) till herr justitieministern om befogenheten för vaktbolags personal:

Inom en del bostadsföretag anlitar man privata vaktbolag för vissa ordningsövervakande uppgifter. Av uppgifter i pressen (Vår Bostad 1975:2) framgår att vaktbolagens personal efter påringning från hyresgäster skall kunna ingripa vid exempelvis bråk i grannlägenheter.

Finner statsrådet det motiverat att, för fall av exempelvis lägenhetsbråk, få en klarare gränsdragning mellan å ena sidan polisens befogenheter och å andra sidan sådana ingripanden som kan tänkas bli gjorda av väktare?

Nr 80 av fru *Ryding* (vpk) till fru statsrådet *Hjelm-Wallén* om verksamheten vid experimentgymnasiet i Göteborg:

Skolstyrelsen i Göteborg beslöt vid extra sammanträde den 11 februari 1975 att avveckla verksamheten vid experimentgymnasiet i Göteborg i och med att de sista eleverna utexamineras 1977. Med anledning härav vill jag ställa följande fråga till fru statsrådet *Hjelm-Wallén*:

Anser statsrådet det lämpligt att avbryta intagningen till ett experimentgymnasium innan fullständig utvärdering skett?

Nr 81 av herr *Björk* i Gävle (c) till herr kommunikationsministern om färjtrafiken över Dalälven vid Sundet-Hasselön i Gävle kommun:

Enligt beslut av regeringen skall turlista med nattstopp införas för färjtrafiken över Dalälven vid Sundet-Hasselön i Gävle kommun. Denna försämring av servicen föreslås trots att såväl Gävle kommun som ortsbefolkningen och länsstyrelsens lekmannastyrelse tagit ställning mot vägverkets förslag på grund av de olägenheter som det innebär för befolkningen i det aktuella området.

Är statsrådet beredd att mot bakgrund av de olägenheter beslutet innebär ompröva frågan om turlistförändring med nattstopp samt på lång sikt verka för att en bro kommer till stånd över älven?

den 13 februari

Nr 82 av fru *Sandéhn* (s) till herr jordbruksministern om erosionen i strandområdet vid Ystad och Löderups strandbad:

Avser statsrådet vidta åtgärder som syftar till att förhindra ytterligare erosion kring Ystad och Löderups strandbad samt undersöka möjligheterna till att återställa strandområdet i ur naturvårdssynpunkt acceptabelt skick?

Nr 83 av herr *Ulander* (s) till fru statsrådet *Leijon* om vidgad rätt till ersättning åt facklig förtroendeman:

Enligt utslag i arbetsdomstolen har facklig förtroendeman inte rätt till ersättning för facklig verksamhet som bedrivs på icke ordinarie arbetstid.

Nr 21

Torsdagen den
13 februari 1975

*Meddelande om
frågor*

Är statsrådet beredd att föreslå sådan ändring i lagen om facklig förtroendemannans ställning på arbetsplatsen att anställningsförmåner skall kunna utgå också när facklig verksamhet utföres på förtroendemannans fritid?

Nr 84 av herr *Molin* (fp) till herr utbildningsministern om anställningstryggheten för vissa anställda inom utbildningsväsendet:

Lagstiftningen om anställningstrygghet äger inte tillämpning på anställda i offentlig tjänst med tidsbestämda förordnanden. Sådana förordnanden förekommer främst inom utbildningsväsendet, t. ex. för amanuenser och assistenter vid universitet och högskolor som saknar egentlig anställningstrygghet.

Vilka åtgärder avser utbildningsministern att vidta för att anställda inom utbildningsväsendet med tidsbestämda förordnanden skall erhålla anställningstrygghet?

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 14.38.

In fidem

BENGT TÖRNELL

/Solveig Gemert